

MATTI HOLOPAINEN

MIHIN ON KADONNUT SUOMALAISTEN KYKY RATKAISTA ISOT ONGELMAT JA TEHDÄ AITOA YHTEISTYÖTÄ?

OLEN AINA OLLUT todella ylpeä suomalaisuudestani. Taustalla ovat omien vanhempieni aikalaisten sitkeys ja näytöt siitä, että on selvitty tästä katsoen lähes mahdolltomilta tuntuneista haasteista. Heiltä on vaadittu uhrauksia, sitkeyttä, luovuutta sekä uskoa itseensä ja luottamusta toisiin. Aamun lehteä lukiessa tulee väistämättä mieleen, olemmeko me suomalaiset tunnistanee oikein, mitä ajassa ympärillämme tapahtuu ja olemmeko valmiit toimimaan tämän ajan vaatimusten mukaisesti?

Haasteita riittää. Kylmän sodan tuulet puhaltavat kansainvälisessä politiikassa. Eurooppalaiset viitekorot ovat kaikkien aikojen matalimmalla tasolla, mutta talous on lamassa. Hallitus tasapainoilee säästöjen ja investointien välillä kuin "harakka tervatulla sillalla". On hyvä, että jotkin asiat säilyvät ajassa. Itse en kuitenkaan olisi halunnut, että pysyvimmät asiat, jotka suomalaisessa demokratiassa näyttävät säilyvän hyvistä huonompiin aikoihin, ovat poliittiset virkänimitykset sekä oman henkilökohtaisen edun tavoittelu tasapainoillen lain noudattamisen ja rikkomisen välillä. Kuntapäätäjät on aina arvosteltu oman edun ajamisesta yhteisen kustannuksella. Valitettavasti tämä näyttää toimivan myös valtakunnan tasolla, kun lakeja valmistellaan, säädetään ja niiden toimeenpanosta päätetään. Vaikutukset ja vahingot yhteiskunnalle ovat arvaamat-

tomat. Pysyvä asia näyttää myös olevan kyvyttömyytemme arvioida ja tarkastella oikeellisesti julkishallinnon toimenpiteiden ja hankkeiden käytännön vaikutuksia yritysten välisillä markkinoilla, suomalaisten työpaikoilla ja veronmaksajien arjessa.

Aamun lehdessä, jälleen kerran tällä hallituskaudella, eräs keskeinen ministeri totesi, ettei "kunnille saa määrätä uusia tehtäviä tai velvoitteita ilman uutta rahaa". Kuntien tehtävien karsimista työsetään, mutta toisella kädellä uusia vastuita kunnille ilman rahaa on tulossa, ellei päätöksiä korjata tai rahoituksesta kustannusten katteeksi päätetä.

Keskeinen poliittinen keskustelunaihe laman keskellä on ollut suomalaisen työn ja yritysten toimintaedellytysten parantaminen sekä toimivat markkinat. Kaikki ovat yhtä mieltä tavoitteesta, keinoista ei. Esimerkiksi julkishallinnon tehostamiseen tähtäävissä kehityshankkeissa, joiden käyttöön on valtion päätöksellä leikattu rahoitusta kuntien valtionavusta, toimitaan tavalla, joka tietoisesti tavoittelee yksityistä palvelumonopolia. Monopolin hinta jää aina kuntien ja kuntalaisten maksettavaksi.

Hallitus ja oppositio valmistautuvat täyttämään seuraaviin vaaleihin. Toivon, että seuraava hallitus saa aikaan keinot julkishallinnon todelliseen kokonaistarkasteluun tuloista ja menoista päätettäessä. Tässä omat

ehdotukseni seuraavaan hallitusohjelmaan pienenpieniin tavoitteisiin:

- suomalaisten pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytysten parantaminen ja toimivat markkinat otetaan valtionhallinnon ja kuntien päätösten sekä toimenpiteiden keskeiseksi arviointikriteeriksi
- kuntien palvelujen kansallisissa kehityshankkeissa toimivien markkinoiden aikaansaaminen varmistetaan siten, että julkinen rahoitustuki palvelujen toteutukseen ohjataan kuntien kautta kuntien kilpailuttamille yrityksille, joille tuki maksetaan vasta sen jälkeen, kun palvelu on otettu kunnassa käyttöön
- jos julkishallinnon tuottamia tietoja ja/tai palveluja myydään markkinoille, tulot jaetaan tietojen ja/tai palvelujen tuottajien kesken niiden panostuksia vastaavasti, nykyinen lainsäädäntö korjataan tämän mukaisesti.

Tämä aika vaatii meiltä kaikilta lupomista ja tyytymistä vähempään. Ja ihmisten kesken toisten huomioon ottamista. Toivottavasti myös valtio ja kunnat onnistuvat toistensa huomioon ottamisessa.

Kirjoittaja on kehittämisspällikkö Suomen Kuntaliitossa.
matti.holopainen@kuntaliitto.fi